

สนทนาธรรมที่เวียดนามครั้งที่ 9

ไซ่ง่อน – ฮอยอัน

30 ม.ค. 2560 – 15 ก.พ. 2560

โดย

พล.อ.ต.หญิง กาญจนา เชื้อทอง

สนทนาธรรมที่เวียดนามครั้งที่ ๙

ณ โฮจิมินห์ซิตีฮอยอัน เวียดนาม

๓๐ ม.ค. – ๑๕ ก.พ. ๒๕๖๐

ไม่น่าเชื่อเลยว่า ได้ติดตามท่านอาจารย์มาสนทนาธรรมที่เวียดนามตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ จนถึงบัดนี้จะเป็นครั้งที่ ๙ แล้ว จนหมดมุขจะตั้งชื่อเรื่อง เลยตั้งตามจำนวนครั้งก็แล้วกัน เพราะเลข ๙ เป็นเลขมงคลอย่างยิ่งในปีนี้ ไปที่ไหน ๆ ในเมืองไทยก็จะเห็นสัญลักษณ์เลข ๙ อยู่ทั่วไป เป็นเลขที่ทำให้ระลึกถึงในหลวงรัชกาลที่ ๙ ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ เป็นโชคดียี่สิบเก้าที่ได้เกิดมาในรัชสมัยของท่าน ได้ทันเห็นพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงทศพิธราชธรรม ผู้ทรงเสียสละความสุขส่วนพระองค์ทรงงานหนักเพื่อความอยู่ดีกินดีของราษฎรทุกคน ประเทศนี้ถ้าไม่มีในหลวงรัชกาลที่ ๙ ก็คงไม่เจริญก้าวหน้าอย่างที่เป็นอย่างทุกวันนี้ นึกถึงพระองค์ครั้งใดก็เต็มตื่นเหมือนจะร้องไห้ ไม่เข้าใจความรู้สึกของตนเองเหมือนกันว่าเป็นอะไร เป็นกุศลหรืออกุศลอย่างไร แต่ที่แน่ ๆ ก็คือ ภูมิใจที่ได้ทันเห็นพระองค์และเสียใจที่ทรงจากไปแล้ว และเมื่อได้ทรงจากไปก็เป็นตัวอย่างให้ระลึกถึงคำสอนของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า ทุกสรรพสิ่งเป็นอนัตตา ไม่ใช่ตัวตน บังคับบัญชาไม่ได้ เมื่อถึงเวลาที่จิตจิตเกิดทำกิจเคลื่อนจากความเป็นบุคคลนี้ก็ไม่มีใครสามารถยับยั้งได้ แม้จะทรงเป็นที่รักของประชาชนมากสักเพียงใดก็ตาม จะมีคนร้องไห้คร่ำครวญให้ทรงกลับมาอย่างไรก็ตาม จะทรงเป็นพระมหากษัตริย์ยิ่งใหญ่อย่างไรก็ตาม ก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงให้จิตจิตที่เกิดแล้วไม่ให้เกิดได้ ประชาชนธรรมดา ๆ อย่างเราก็ต้องเป็นอย่างนั้นเช่นกัน ไม่เว้นใครเลยสักคนเดียว ทุกคนมีกรรมเป็นของ ๆ ตน เป็นผู้รับผลของกรรม ใครทำกรรมใดไว้ไม่ว่าดีหรือชั่วต้องได้รับของกรรมนั้น พระองค์ยังทรงเป็นแบบอย่างของผู้เกิดมาแล้วทำแต่กรรมดี จนประจักษ์แก่สายตาชาวโลกให้ระลึกถึงความดีนั้นไม่เสื่อมคลาย ข้าพระพุทธเจ้าขอกราบแทบพระยุคลบาทด้วยความเคารพอย่างยิ่ง

คณะที่เดินทางมาเวียดนามครั้งนี้ ๑๒ ท่าน เป็นชาวไทย ๙ ต่างชาติ ๓ ออกเดินทางจากดอนเมืองตอน ๑๖.๐๐ น. มาถึงไซ่ง่อน ๑๗.๔๕ น. เข้ากักำหนด เพราะการจราจรทางการบินหนาแน่นที่ดอนเมือง มาถึงสนามบินไซ่ง่อนลูกหลานเวียดนามที่รู้จักคุ้นเคยกันดีมาคอยมอบดอกไม้ให้ท่านอาจารย์เหมือนเดิม แล้วนั่งรถบัสออกจากสนามบินที่ประดับไฟสวยงาม จนจำไม่ได้คิดว่าสร้างใหม่ ลูกหลานบอกว่า ไม่ได้สร้างใหม่แต่ตกแต่งด้วยแสงไฟเนื่องในเทศกาลตรุษจีน เห็นความจริงหรือยังว่า สิ่งที่

ปรากฏทางตาใหม่เสมอ เพราะรูปเกิดดับตลอดเวลา จึงไม่มีรูปเก่ากลับมาเกิดให้เห็นซ้ำกันเลย เห็นก็ดับเช่นเดียวกัน เหลือแต่ความจำที่จำเพื่อลืมอีกเหมือนกัน

ระหว่างเดินทางระยะสั้น ๆ นักร้องโอเปร่าสาวที่เคยพบกันหลายครั้งที่ญาจาง ร้องเพลง Happy New Year เป็นภาษาเวียดนามและอังกฤษอย่างไพเราะต้อนรับ ท่านอาจารย์และคณะ เมื่อเข้าพักที่โรงแรมเฟิร์สท์ ที่เคยพักเมื่อปีที่แล้ว ลูกหลานก็ บอกว่า มีลูกศิษย์ท่านอาจารย์เชิญไปรับประทานอาหารเย็น คิดว่าจะพาไปที่ ร้านอาหาร แต่พาพวกเราขึ้นแท็กซี่ไปหาบ้านที่เป็นตึก 4 ชั้น ชั้นแรกขายของชำ ขึ้น ลิฟท์ไปชั้น 2 ซึ่งเป็นห้องรับแขก เตรียมอาหารรับรองพวกเรา 5 คนเต็มที่ เพราะหลาย

ท่านไม่รับประทานอาหารเช้า รวมทั้งท่านอาจารย์ ที่ Mr. Tung เจ้าของบ้านตั้งใจโชว์ฝีมือทำอาหาร แต่พวกเราก็ลองศรัทธาเต็มที่แทนท่านอาจารย์และคณะที่เหลือ

วันแรกที่ไฉ่งฮอน (ชื่อเก่าของโฮจิมินห์ซิตี้) ในตอนเช้าว่าง สนทนาธรรมตอนบ่ายสามถึงห้าโมงเย็น คุณตั้มบักบอกว่า ช่วงนี้เป็นวันหยุดตรุษจีน ร้านค้าและสถานที่ราชการต่าง ๆ ปิด ถนนจึงโล่ง การจราจรไม่ติดขัด ช่วงเช้าที่ว่างจึงพากันนั่งรถแท็กซี่ 2 คัน ไปเที่ยวชมถนนดอกไม้ที่ย่านกลางเมือง เขาจัดแสดงสำหรับเทศกาลตรุษจีนเท่านั้น

และวันนี้เป็นวันสุดท้าย ชาวเวียดนามจึงแต่งชุดอ่าวใหญ่สีเหลืองสีแดงมา
เที่ยวชมมากมาย มีสัญลักษณ์ประจำ ไก่ ตบแต่งทั่วไป แต่เราก็ไม่ได้ดูดอกไม้หลากสี
หลายชนิดที่นำมาจัดอย่างวิจิตรบรรจงมากนัก เพราะมัวแต่เดินหาคณะท่านอาจารย์
ที่มาถึงก่อน มองหาแต่คนที่มาด้วยกัน จนไม่ได้ชมความสวยงามของดอกไม้ที่บรรจง
จัดแต่ง ความจริงจิตเห็นเกิดขึ้นเห็นเท่านั้น ไม่ได้รู้ว่าเห็นดอกไม้หรือเห็นคน แต่
ความคิดหลังเห็นทำให้รู้ว่าเป็นคนหรือดอกไม้ และความติดข้องทำให้มองหาแต่คน
รู้จัก จนลืมมองดอกไม้

กลับมารับประทานอาหารเช้ากลางวันที่โรงแรม ระหว่างนั้นคุณตั้มบรรยายงานความก้าวหน้าของการเผยแผ่พระธรรมให้ท่านอาจารย์ฟังว่า มีสนทนาธรรมที่ไชน่ฮอนเดือนละครั้ง โดยจัดที่บ้านของสหายธรรมผู้มีศรัทธา เช่น นักร้องโอเปร่า (ลิ้มซือ) มร. ปิ่น ที่ใช้บ้านเป็นที่เก็บหนังสือธรรม โดยมี มร.ตุง คนทำอาหารอร่อยที่เลี้ยงเราเมื่อคืนเป็นผู้จัดการ ส่วนวันอื่น ๆ ก็สนทนาธรรมออนไลน์ มีผู้สนใจมากพอสมควร คนที่เคยมาฟังบางคนก็เปลี่ยนไปสนใจวิถีอื่น ๆ ที่ไม่มีเหตุผล จนแปลกใจว่า เคยมาศึกษาคำสอนที่เต็มไปด้วยเหตุผล พิสูจน์ได้แล้วทำไมถึงเปลี่ยนไปได้ถึงอย่างนั้น แต่ก็แปลกใจชั่ววินาทีเดียว แล้วก็นึกขึ้นได้ว่า ขึ้นกับการสะสม แม้ในครั้งพุทธกาล สหายของท่านอนาถปิณฑิกเศรษฐีที่มาฟังธรรมที่พระวิหารเชตวัน แต่เมื่อพระผู้มีพระภาคเสด็จไปที่อื่น ไม่ได้ประทับที่พระวิหารเชตวันก็ยังไปนับถืออัญญเดียรถียอื่น

หลังอาหารกลางวันแล้วพักผ่อนเตรียมสนทนาธรรมตอนบ่ายสามที่ห้องประชุมในโรงแรมอีกเหมือนกัน ดีที่อยู่ทีเดียวกัน ไม่ต้องเดินทางให้เหนื่อย วันแรกมีคนมาฟังเต็มห้องประชุม ทั้งพระภิกษุ แม่ชี คนเก่าๆ ที่เคยพบกันที่ญาจาง ดาลัท ฮานอย และคนใหม่ ๆ ที่ไม่เคยรู้จัก แต่ทั้งหมดก็คือผู้สะสมความเห็นถูกต้องที่จะฟังความจริงที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงไว้

ตั้งใจไว้ว่า จะแปลภาษาอังกฤษเป็นไทยทันทีแล้วถ่ายทอดสด เพราะพอเข้าใจบ้าง มีผู้สามารถหลายคนแนะนำและสอนวิธีใช้โปรแกรมที่สามารถทำได้หลายโปรแกรม ทั้งคุณป๊อป พรชัย คุณเอ็มวรศักดิ์ แต่ด้วยวัยที่สูงขึ้น สมองคงฝ่อไปหลายส่วนแล้วจึงทำได้ทีละอย่าง จะแปลก็แปล ไม่สามารถใช้โปรแกรมที่สอนให้ป่าได้ เดิมใช้วิธีพิมพ์ไปในขณะฟังแล้วนำมาเขียนเพิ่มเติมภายหลัง แต่ทำอย่างนั้นขาดเนื้อหาไปมาก คิดว่าแปลแล้วบันทึกเป็นไฟล์เสียงไว้ก็ทำไม่ได้อีก คงต้องประมาณกำลัง

ความสามารถของตนเองว่า ไม่อึดเหมือนสมัยก่อนที่สามารถใช้เวลาทั้งคืนเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ

นี่แหละอนาคตา เห็นไหมว่า บังคับบัญชาให้เป็นไปตามความต้องการไม่ได้เลย แม้สิ่งนั้นจะเป็นประโยชน์และมีผู้สนับสนุนมากมาย เมื่อคืนคุณยุพินกับคุณมารศรี ที่ทีมงานถ่ายทอดสดฝ่ายไทย ก็พยายามหาทางให้แปลสดถ่ายทอดให้ผู้สนใจฟัง แต่ก็ยังทำไม่ได้ ได้แค่ไหนก็ต้องแค่นั้น จะเป็นอย่างอื่นได้อย่างไร ก็เกิดขึ้นเป็นไปอย่างนั้นแล้ว ไม่มีใครเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วให้เป็นอย่างอื่นได้ เพราะไม่มีเรา หรือมีใครทำอะไรได้เลย นี่คือความจริงที่ต้องเข้าใจเพิ่มขึ้น ๆ

อย่าจำเพียงชื่อและเรื่องราว

มาสนทนาธรรมครั้งนี้เริ่มที่ไซ่ง่อน ซึ่งมาหลายครั้ง ครั้งนี้เป็นครั้งที่ 4 จนผู้จัดหาสถานที่พาไปพักผ่อนครั้งการสนทนาไม่ได้แล้ว เพราะได้พาไปท่องเที่ยวระยะสั้นใน 1 วันหมดแล้ว เช่น สามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง ไปมาแล้ว 3 ครั้ง เที่ยวชมเมืองล่องแม่น้ำไซ่ง่อนตอนกลางคืนเพื่อทานอาหารเย็นและชมแสงสีริมแม่น้ำ กู้จิ สุสานทัพที่เป็นอุโมงค์ใต้ดินของเวียดนามในครั้งสงครามเวียดนาม ที่ได้ฆ่าทหารอเมริกันมากมาย โดยชาวบ้านที่ร่วมมือร่วมใจกัน อาจจะมีสถานที่อื่นอีก แต่ต้องใช้เวลาเดินทางมาก

เลยไม่ได้จัดให้ หรือเพราะเวียดนามใต้ไม่มีสถานที่ให้เที่ยวชมมากเหมือนเวียดนามเหนือ

หรือผู้จัดเริ่มเข้าใจธรรมมากขึ้น เห็นประโยชน์ของการเข้าใจธรรมมากขึ้น จึงไม่อยากเสียเวลาที่มีค่าให้ผ่านไปเที่ยวดูเที่ยวชมสิ่งที่เพียงปรากฏทางตาให้ติดข้องมากขึ้น หรือเห็นว่าท่านอาจารย์อายุ 90 แล้วควรจะได้ฟังธรรมศึกษาธรรมจากท่านที่ศึกษาและเข้าใจแล้วให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เราก็เช่นเดียวกัน ไม่ใช่ติดตามท่านอาจารย์เพื่อจะมาเที่ยวเล่น แต่ควรตั้งใจฟังธรรมด้วยดี ด้วยการพิจารณาสภาพธรรมที่กำลังปรากฏ อย่าให้ขณะที่มีค่าผ่านไปด้วยความไม่รู้ เหมือนอย่างที่เคยผ่านมาเนิ่นนานในสังสารวัฏและกำลังจะผ่านไป หมดไป ไม่กลับมาอีกเลย

ทั้งหมดนั้นเป็นเพียง "ความคิด" ที่เกิดขึ้นเพราะเหตุปัจจัย "คิด" เป็นสภาพธรรมที่มีจริง บังคับบัญชาไม่ได้ จะให้คิดเป็นกุศลอย่างเดียวก็น่าไม่ได้ หรือไม่ให้คิดเป็นอกุศลก็ไม่ได้ "คิด" เกิดขึ้นเป็นอย่างไรก็ปรากฏเป็นอย่างนั้นแล้ว จึงเปลี่ยนแปลงความคิดไม่ได้ บางคน "ห้ามไม่ให้คิด" อย่างนั้นอย่างนี้ ตอนห้ามยังไม่ได้คิด แต่เมื่อคิดเกิดแล้วก็ผ่านไปแล้ว หมดไปแล้ว จะห้ามได้อย่างไรนอกจากรู้ความจริงว่า "คิด" ก็ "เป็นสภาพธรรมอย่างหนึ่ง" ที่เกิดเพราะเหตุปัจจัยมากมาย เกิดแล้วก็ดับไป ไม่กลับมาอีก แต่สะสมอยู่ในจิตทำให้คิดทำนองนั้นเกิดขึ้นได้อีก แม้จะไม่ใช้ความคิด

เดิม "คิด" เพียง "ทำกิจคิด" เป็นกุศลอกุศลซึ่งเป็นเหตุให้เกิดผลข้างหน้า ส่วนเรื่อง que คิด นั้นไม่จริงแท้ ไม่ใช่ปรมาัตถธรรม แต่จริงโดยสมมติบัญญัติที่เกิดขึ้นจากนิमितของขันธ ทั้ง 5 ที่เกิดดับสืบท่อจนปรากฏเป็นเครื่องหมายให้รู้

คิดไปเขียนไป อาจจะถูกบ้าง ผิดบ้าง ยอมรับว่ายังไม่เข้าใจปริยัติโดยทั่ว
บางอย่างก็เข้าใจชัดเจน ซึ่งมีน้อยมาก บางอย่างก็ยังมีมั่ว ๆ บางอย่างซึ่งเป็นส่วนใหญ่
ยังมีผิดสนิท ท่านผู้รู้ช่วยกรุณาแก้ไขที่ผิดให้ถูกต้องด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

กว่าจะเข้าเรื่องการสนทนาธรรมก็มีธรรมหน้าม่านเสียนาน การสนทนาธรรม 2 วันที่ผ่านมา พระภิกษุถามเรื่องรูปว่า อะไรทำให้เกิดปฐิสภาพรูปและอิตถิภาพรูป คำตอบสั้น ๆ ก็คือกรรม แต่วิทยากรก็กรุณาอธิบายเรื่องรูปทั้ง 28 อย่างละเอียด

และอีกวันพระภิกษุอีกรูปถามถึงอาเสวนปัจฉัยและปัจฉัยอื่น ๆ ถามเรื่องชวนจิตขณะที่ 1 ถึง 7 จนผู้ฟังท่านหนึ่งถามว่า ทำไมยิ่งฟังก็ยิ่งสับสน แทนที่ยิ่งฟังจะแจ่มแจ้งขึ้น ไม่ใช่แต่เฉพาะท่านนั้น ดิฉันเองก็เช่นกัน ท่านอาจารย์ก็เลยต้องอธิบายว่า ไม่ใช่รู้เพียงชื่อในหนังสือแล้วจะเข้าใจได้ แต่ต้องเริ่มต้นเข้าใจตั้งแต่สิ่งที่สามารถรู้ได้ คือ ธรรมคืออะไร

ธรรมคือสิ่งที่มีจริง เช่น เห็น ได้ยิน คิดนึก เป็นต้น ถ้าไม่เข้าใจธรรมที่กำลังปรากฏเดี๋ยวนี้ ก็ไม่สามารถเข้าใจปัจจัยและอื่น ๆ ได้ เพราะขณะที่ผ่านไปแล้วก็ดับหมดแล้ว ไม่สามารถรู้สิ่งที่ผ่านไปได้แล้ว สิ่งที่ยังไม่มาถึงก็ยังไม่ปรากฏ ก็ไม่สามารถรู้ได้เช่นกัน ชีวิตคือขณะเดี๋ยวนีที่กำลังปรากฏ ซึ่งไม่พ้นไปจากเห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ลิ้มรส รู้สิ่งที่กระทบสัมผัส คิดนึก กว่าที่จะรู้เท่านี้ก็ต้องฟังและพิจารณาอย่างละเอียดซ้ำแล้วซ้ำอีก ความเข้าใจเพิ่มขึ้นทีละเล็กทีละน้อย ท่านอาจารย์ปรารภภายหลังว่า ถ้าศึกษาธรรมผิดก็จะจำชื่อและเรื่องราวมาพูดกัน โดยไม่รู้ลักษณะของสิ่งที่กำลังปรากฏเดี๋ยวนี้

กราบอนุโมทนาท่านอาจารย์ที่คอยเตือนให้รู้ความจริงที่พระผู้มีพระภาคทรง
แสดงอยู่บ่อย ๆ เนือง ๆ โดยไม่ทอดยถาเบื้อหน่าย เพราะรู้ว่า แต่ละคนอยู่ในโลกมีดมา
แสนนาน

กัลยาณมิตรสูงสุด

คนเวียดนามที่มาฟังธรรมส่วนใหญ่ทำสมาธิมาเป็นเวลานาน คำถามส่วนใหญ่ก็ย้งวนเวียนเกี่ยวกับการทำสมาธิตามสำนักปฏิบัติต่าง ๆ ทั้งในประเทศและ

ต่างประเทศ โดยคิดว่า จะทำให้จิตสงบ มีความสุข จะทำรู้แจ้งอริยสัจธรรมบรรลุเป็นพระอรหันต์ได้ บางคนก็คิดว่าสามารถรักษาโรคภัยร้ายแรงได้ เมื่อยังไม่ได้อย่างที่หวังก็มาฟังธรรมโดยคิดว่า จะมีวิธีทำอย่างอื่นที่ดีกว่าที่เคยปฏิบัติ เมื่อยังไม่ได้คำตอบที่เป็นวิธีทำ ก็พากันถามปัญหาหัวใจที่ไม่พ้นจากการทำสมาธิ

แม้มีคนหนึ่งถามว่า ถ้าสมาธิไม่สำคัญ แล้วทำไมเมื่อพระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้วจึงนั่งสมาธิถึง 49 วัน โดยลืมนึกไปว่า พระปัญญาของพระพุทธเจ้านั้นยิ่งใหญ่ขนาดสามารถตรัสรู้สภาพธรรมทุกอย่างตามความเป็นจริงได้ด้วยพระองค์เอง ไม่ต้องฟังธรรมจากผู้ใด หลังตรัสรู้แล้วทรงเสวยวิมุตติสุข สุขจากการหลุดพ้นจากกิเลสทั้งปวง ด้วยการพิจารณาธรรมที่ทรงตรัสรู้แล้ว ปุถุชนเช่นเรายังไม่รู้อะไรเลย แม้แต่ ธรรมคืออะไร แล้วพากันไปทำสมาธิโดยยกพระพุทธเจ้าเป็นตัวอย่าง ลืมนึกไปว่า ท่านไม่ต้องฟังธรรมจากใคร แต่สาวกอย่างเราต้องฟังธรรมจากการตรัสรู้ของพระองค์โดยละเอียด โดยเคารพ ฟังแล้วพิจารณาจนเป็นความเข้าใจที่มั่นคง ว่า ทุกอย่างเป็นธรรม ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเรา แล้วสติจึงจะเกิดสามารถระลึกร่องลักษณะของสภาพธรรมที่กำลังปรากฏตามความเป็นจริงได้ จนปัญญาประจักษ์แทงตลอดสภาพธรรมทั้งหมด ละความไม่รู้ความสงสัยทั้งปวงในสภาพธรรมทั้งหลาย

บางกลุ่มก็นั่งสมาธิและเรียนอธิธรรมจากพระภิกษุเวียดนามที่เคยมาอยู่ประเทศไทย ท่านเหล่านี้ก็จะถามปัญหาที่ได้ยินได้ฟังมา เช่น รูปฌาน อรูปฌาน หรือบางท่านก็ถามถึงจิตประเภทต่าง ๆ ที่ไม่ได้กำลังปรากฏ เช่น ปฏิสนธิจิตของสัตว์ที่เกิดในอบายภูมิว่า มีประเภทเดียว คือ อุเบกขาสันติรัตนอกุศลวิบาก แล้วทำไมสัตว์ในอบายจึงมีรูปร่างกายต่างกันมากมาย อย่างนี้เป็นต้น ซึ่งท่านอาจารย์เคยแนะนำวิทยากรว่า ให้ตอบสั้นและตรงคำถามก่อน แล้วจึงค่อยอธิบายความละเอียดภายหลัง พร้อมกับเตือนไม่ให้ลืมวัตถุประสงค์ของการฟังธรรมว่า เพื่อให้เห็นความเป็นอนัตตาของสภาพธรรมทั้งหลายที่กำลังปรากฏตามความเป็นจริง และทุกอย่างเป็นธรรม ไม่ใช่ตัวตน ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคลอย่างไร

มีอีกหลายคนที่ไม่เคยไปปฏิบัติที่ไหน แต่ตรงมาฟังธรรมเลย เพราะอยากรู้ว่า พระพุทธเจ้าทรงสอนอะไร บางคนมีศรัทธาเดินทางมาจากแดนไกล เช่น เด็กชายนาม หลายคนที่ไปดัลท์ คงจำเด็กชายอายุ 10 ขวบที่ซัอนมอเตอรืไซค์แม่ที่ยังสาว ขึ้นมาฟังธรรมได้ ตอนนี้นามอายุ 12 แล้ว ยังติดตามมาฟังธรรมโดยนั่งรถประจำทาง ทั้งคืนจากดัลท์มาไซ่ง่อน ท่านอาจารย์เลยให้การบ้านไปคิดว่า จิตอยู่ที่ไหน

ร่วมฟังการสนทนาธรรมที่ไซ่ง่อนครั้งนี้มาแล้ว 3 วัน หลายคนก็หายไป หลายคนมาทุกวัน และเรียนท่านอาจารย์ว่า จะไม่ไปสำนักปฏิบัติแล้ว ท่านอาจารย์บอกว่า ถ้าใครไปสำนักปฏิบัติแสดงว่าไม่นับถือพระพุทธเจ้า เพราะในสมัยพุทธกาลไม่ได้ทรงให้ใครไปทำอะไรด้วยความไม่รู้ เพื่อหวังจะรู้แจ้งอริยสัจธรรม แต่ให้ฟังธรรมด้วยดีด้วยความเคารพ พิจารณาธรรมที่ฟังแล้วนั้นจนเข้าใจมันคงว่า สภาพธรรมทั้งหลายไม่ใช่ตัวตน ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล เกิดเพราะเหตุปัจจัย เกิดแล้วดับไปทันที ไม่กลับมาอีกเลยในสังสารวัฏ แล้วความเข้าใจที่มันคงนั้นเองจะเป็นปัจจัยให้สติและปัญญาเกิดขึ้นทำกิจระลึกรู้สภาพธรรมที่กำลังปรากฏในขณะเดี๋ยวนี้อย่างเป็นอนัตตา ต้องไม่ลืมว่า ได้เคยสะสมทั้งความเห็นถูก ความเห็นผิดและอกุศลมากมาย จึงอบรมเจริญปัญญาท่ามกลางอกุศล โดยเฉพาะอวิชชา ทำให้ไม่รู้ชัดอย่างรวดเร็ว ยังคงมีความสงสัยในสภาพธรรมไปตลอดจนกว่าจะบรรลุเป็นพระโสดาบัน จึงจะหมดความสงสัย

www.dhammadhome.com

คุณนี่น่าจะกล่าวว่ สิ่งสำคัญตลอดทางของมรรคมีองค์ 8 นี้คือ กัลยาณมิตรที่คอยเตือนให้ไม่ลืมว่ ทุกอย่างเป็นธรรม ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเรา ถ้าเป็นเราเมื่อไร เมื่อนั้นออกจากทางแล้ว และท่านอาจารย์ทำหน้าที่นี้มาตั้งแต่เริ่มต้นเดินทาง โดยบรรยายให้เข้าใจความจริงและเตือนแล้วเตือนเล่าว่ ทุกอย่างเป็นธรรม ถึงตอนนี้ท่านอาจารย์ได้เตือนให้ไม่ลืมอีกว่ กัลยาณมิตรสูงสุด คือ พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์สาวกผู้รักษาคำสอนที่บริสุทธิ์เป็นมรดกอันล้ำค่าตกทอดมาถึงพวกเรา

พุทธังสรณังคัจฉามิ

ธัมมังสรณังคัจฉามิ

สังฆังสรณังคัจฉามิ

การให้พระธรรมชนะการให้ทั้งปวง

สนทนาธรรมที่ไซ่ง่อนจนถึงวันที่ 4 ก.พ. 2560 ซึ่งเป็นวันสุดท้าย ยังมีคนใหม่ มาร่วมสนทนาเพิ่มหลายคน เสียหายที่เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว เวลาฟังธรรมน้อย เกินไปยังไม่เข้าใจพอที่จะดับความเห็นผิดจนมีความเห็นถูกต้องว่า ทุกอย่างเป็นธรรม ไม่ใช่เรา ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่ตัวตน ท่านอาจารย์บอกว่า นั่นก็เป็นเพียง ความคิดที่เกิดเพราะเหตุปัจจัย คิดไม่ใช่เห็น คิดไม่ใช่ได้ยิน คิดไม่จำเป็นต้องคิดเป็น คำ หรือเรื่องราว คิดถึงรูปร่างลักษณะของสิ่งที่ปรากฏทางตาก็ได้ แล้วรู้ว่าเป็นสิ่งหนึ่ง สิ่งใด นั่นก็เป็นคิดที่เกิดเพราะสัญญาความทรงจำนิมิตของรูปที่ปรากฏทางหนึ่งทาง ใด ใครจะรู้บ้างว่า แท้ที่จริงแล้วสิ่งที่ปรากฏทางตาไม่มีรูปร่างลักษณะใด ๆ เลย ถ้า พระผู้มีพระภาคไม่ทรงตรัสรู้ความจริงและทรงแสดงไว้ เพราะสภาพธรรมนั้นลึกซึ้ง ยากที่จะรู้ได้

ดังนั้นทุกคำของพระผู้มีพระภาคจึงทำให้ละคลายความเห็นผิดได้ เช่นคำว่า “ธรรม” คือสิ่งที่มีจริงที่กำลังปรากฏขณะนี้ ซึ่งต้องเข้าใจตั้งแต่เริ่มจนตรัสรู้่ว่า ทุกอย่างเป็นธรรม ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ใครเลย ไม่ว่าสภาพธรรมนั้นจะเกิดที่ไหน ด้วยการพิจารณาอย่างดี ด้วยความเคารพ จะเห็นว่า คำสอนของพระองค์เป็นความจริงตั้งแต่คำแรกจนคำสุดท้าย คำสอนของพระองค์จึงต่างกับคำของคนอื่นที่ทำให้ค่อย ๆ ละคลายความเป็นตัวตนตั้งแต่ต้น เพราะความเป็นตัวตน ความเป็นเราไม่ทำให้เข้าใจสภาพธรรมที่กำลังปรากฏขณะนี้ตามความเป็นจริงได้ ถ้ายังไม่ระลึกรู้ตรงเห็น ตรงได้ยิน ก็ยังไม่เข้าใจว่า เห็นไม่ใช่เราเห็น เราได้ยิน แต่เห็นเป็นเพียงเห็น กว่าจะรู้อย่างนี้ต้องอดทน

ฟังและพิจารณาพระธรรม และจริงใจกับตัวตนว่า ยังไม่รู้ตรงลักษณะของเห็น ได้ยิน
คิดนึก เป็นต้น

ไม่ว่าผู้ร่วมสนทนาจะถามปัญหาเกี่ยวกับทำสมาธิ การทำบุญด้วยการปล่อย
นก การสวดมนต์ เป็นต้น ท่านอาจารย์ก็จะตั้งผู้ถามเข้ามาขณะปัจจุบัน ในขณะที่
กำลังเห็น ได้ยิน คิดนึก เป็นต้น เพื่อให้เริ่มเข้าใจสิ่งที่มีจริงในชีวิตประจำวันซึ่งไม่เคยรู้
มาก่อน จนกว่าจะได้ฟังพระธรรมจากการตรัสรู้ของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า

ปิดการสนทนาธรรมที่ไซ่ง่อนรวม 5 วัน สุดท้ายท่านอาจารย์มอบเงินที่ผู้ฟังมี
ศรัทธามอบบูชาธรรม แก่ชมรมบ้านธัมมะเวียดนาม เพื่อใช้ในกิจกรรมเผยแผ่พระ

ธรรม ไม่ว่าจะพิมพ์หนังสือเป็นธรรมบรรณาการ หรือจัดสนทนาธรรมตามสถานที่ต่าง ๆ

กราบอนุโมทนาท่านอาจารย์ที่ให้ทั้งพระธรรมและสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ความเข้าใจถูกความเห็นถูกให้แพร่หลายออกไป เพราะท่านทราบดีว่า ขณะที่มีค่าที่สุดในชีวิต ในสังสารวัฏของคน คือ ขณะที่เราเข้าใจพระธรรม ดังนั้น ธรรมทานจึงชนะการให้ทั้งปวง

First Hotel Saigon Vietnam
4/2/2017

อานวิลลา ที่ฮอยอัน

หลังจากเดินทางจากไซ่ง่อนมาฮอยอันทางหายการรายงานข่าวไปหลายวัน เพราะเจอละอองฝนทำให้เป็นหวัด กินยาแล้วง่วงอยากแต่จะนอน เมื่ออากาศดีขึ้นก็เกิดโรคทางใจร้ายแรงที่เกิดจากความติดข้องในความเพติดเพลินที่ได้พูดคุยหัวเราะ สนุกสนานล้อเล่นกับเพื่อนรู้ใจ แต่ละคืนจึงพากันมานั่งคุยที่ห้องรับแขกของอานวิลลา ห้องมังคลา เพื่อเรียนภาษาอังกฤษบ้าง หรือฝึกวิทยายุทธในการนวดจากอาจารย์ ยุพินบ้างโดยเป็นหุ่นให้คุณวรรณีฝึกนวด คุยเล่นสนุกสนานกันทุกคืนในบรรยากาศ หนาวเย็นแต่อบอุ่นเป็นกันเองด้วยมิตรภาพที่เป็นศิษย์ร่วมอาจารย์เดียวกันมานานปี จนติด คือนหนึ่งมีคนหนึ่งได้พูดว่า ไม่ได้สนทนาธรรมกันเลย ทุกคนนิ่งเหมือนรู้สึกลึกผิด แต่ที่จริงแล้ว ทุกอย่างเป็นธรรม ทุกอย่างไม่เว้นเลยเป็นจิต เจตสิก รูปที่เกิดขึ้นทำกิจหน้าที่แล้วดับไปทันที เพียงแต่ยังไม่เข้าใจมันคงพอจึงคิดว่า ต้องสนทนาเรื่องราวของ จิต เจตสิก รูปเท่านั้นจึงจะเป็นธรรม เหมือนเด็กหัดอ่านหนังสือ มีหนังสืออยู่ตรงหน้า แต่เมื่อยังอ่านไม่ออกก็ไม่รู้ว่า มีหนังสือให้อ่านแล้ว คิดแต่ว่าครูต้องสอนว่า ก.ไก่ มี ลักษณะอย่างนี้ ข.ไข่ มีลักษณะอย่างนี้ เมื่อไม่ได้ฟังเรื่องลักษณะของ ก.ไก่ ข.ไข่ ก็คิดว่าไม่ได้เรียนหนังสือ เพราะยังไม่รู้จัก ก.ไก่ ข.ไข่ จนจำได้แม่นยำพอที่ไม่ต้องบอกแล้ว บอกอีกว่า นี่ ก.ไก่อ๊ะ เหมือนอย่างที่ท่านอาจารย์พูดย้ำแล้วย้ำอีกว่า ทุกอย่างที่มีจริง เป็นธรรม ไม่ใช่เรา ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่ตัวตน แล้วก็มีสภาพธรรมปรากฏให้

ระลึกศึกษาตลอดเวลา แต่ตอนนี้ก็ดีกว่าแต่ก่อนมากที่พอจะนึกได้บ้างว่า เวลาที่วิตกกังวลถึงเรื่องหนึ่งเรื่องใดเพราะติดข้องในเรื่องนั้นมาก ทำให้ไม่สบายใจ ก็คิดขึ้นมาได้ว่า คิดเป็นธรรมอย่างหนึ่ง คิดเป็นคิด ไม่ใช่เรา คิดเกิดขึ้นคิดแล้วก็ดับไปทันที ไม่กลับมาอีก ก็ทำให้สบายใจขึ้นแม้เป็นเพียงความคิดที่ได้มาจากการฟังพระธรรมของพระผู้มีพระภาค ถ้าไม่ได้ยินได้ฟังก็คิดอย่างนี้ไม่ได้ คิดดูซิว่า แค่นี้ก็ยังไม่สบายใจจากความเป็นเรา ถ้าได้ประจักษ์จริง ๆ ว่า ไม่มีเรา จะสบายขนาดไหน แต่ก็คิดได้เฉพาะที่เกิดความไม่รู้สึกละสบายใจเท่านั้น ตอนที่เพลิดเพลินสนุกสนานไม่เคยแม้จะคิดสักนิดว่า เป็นธรรม ไม่ใช่เรา เป็นเรากำลังสนุกสนาน และมีความหวังต่อไปว่า เมื่อไรจะสนุกอย่างนี้อีก

หลังเสร็จสิ้นภารกิจสนทนาธรรมข้ามเดือนที่ไชน่ฮงตั้งแต่วันที่ 31 ม.ค. 60 – 4 ก.พ. 60 แล้ว เข้าวันที่ 5 ก.พ. 60 ก็ออกเดินทางไปสนามบินไชน่ฮงที่อยู่ใกล้ ๆ โรงแรมเพริสที่ซึ่งเป็นของรัฐบาล มีน้ำถึงมีบริเวณกว้างใหญ่ รวมพื้นที่สองฝั่งถนนจนถึงวนเวียนที่เป็นสวนสาธารณะเล็ก ๆ ช่วงนี้เพิ่งหมดเทศกาลตรุษจีน ทุกแห่งจึงตกแต่งสวยงามด้วยต้นเบญจมาศออกดอกสีเหลืองทั้งต้น ต้นส้มที่ออกลูกสีส้มเข้ม มีไฟฟ้าประดับตกแต่ง นั่งรถจากโรงแรมไปสนามบินระหว่างทางผ่านสวนสาธารณะขนาดใหญ่ มีต้นไม้ขนาดใหญ่สวยงาม เสียดยไม่มีเวลามาเดินดู โลกะทำหน้าที่อีกแล้ว แม้สิ่งที่ผ่านไปแล้วยังติดข้องอยากจะทำต่อไปเที่ยวชมอีก

นั่งเครื่องบินจากไชน่ฮงไปสนามบินดานังใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง มีสหายธรรมเวียดนามไปคอยต้อนรับที่สนามบินหลายคน แล้วพากันนั่งรถแวน 2 คัน พร้อมรถกระบะเป่า 1 คันเดินทางผ่านเมืองดานังไปยังเมืองฮอยอันที่อยู่ห่างไป 30 กม. รถแล่นผ่านเมืองดานัง ข้ามสะพานหนึ่งแล้วเห็นสะพานมังกรสีทองอยู่ใกล้ ๆ และถนนเลียบริมทะเลยาวเหยียดของดานัง ผ่าน Premium Village ที่เคยมาพักเมื่อ 2 ปีก่อน และผ่าน Marble Mountain ภูเขาหินอ่อน สถานที่ท่องเที่ยวอีกแห่งของดานัง ด้านริมฝั่งทะเลกำลังสร้างโรงแรมขนาดใหญ่มากมาย ได้ยินคนบ่นว่า กำลังจะเกิดสงครามโลกครั้งที่ 3 อยู่แล้ว สร้างกันไปทำไมมากมาย ไม่มีใครรู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้น โลกะก็ทำกิจของโลกะไป โทสะก็ทำกิจวิตกกังวลไป สภาพธรรมแต่ละอย่างต่างก็เกิดขึ้นทำกิจของตนแล้วก็ดับไป เมื่อยังไม่รู้ ก็ยังเป็นเราวิตกกังวล ยังไม่ใช่ธรรม

รับประทานอาหารกลางวันเป็นอาหารไทยรสชาติเวียดนามที่ร้าน Thai Market ในเมืองฮอยอัน แล้วเดินทางผ่านเมืองเก่าที่เป็นมรดกโลกเข้าชานเมืองที่เป็นทุ่งนาผ่านถนนสายเล็ก ๆ ระยะทางประมาณ 3 กม. ก็ถึง An Villa ที่สหายธรรม คือ คุณชายและภรรยา คุณฮั่ง คุณหาย คุณไม ทำธุระกิจร่วมกัน เธอบอกว่า เมืองฮอยอัน เป็นเมืองที่นักท่องเที่ยวตะวันตกนิยมมาเที่ยวมากที่สุดใเวียดนาม เราจึงเห็นโรงแรม รีสอร์ท Home Stay มากมายบนสองข้างถนนสายเล็ก ๆ กลางทุ่งนานี้

วันที่ 6 ก.พ. 60 พวกเรานั่งรถตู้จากฮานอยวิลลา เข้าไปเที่ยวชมเมืองโดยนั่งรถสามล้อผ่านย่านเมืองเก่าที่ไม่อนุญาตให้รถยนต์วิ่ง อากาศที่นี่กำลังเย็นสบายจนหนาวในบางวัน เพราะก่อนหน้านี้เราจะจะมีฝนตกต่อเนื่องถึง 2 เดือน และตอนนี้บางวันฝนก็ยังตก คราวก่อนมาเดือนพฤษภาคม อากาศร้อนมาก จนร้านค้าต้องปิดร้าน ตอนบ่ายจะขายของตอนเช้ากับตอนเย็นเท่านั้น ทำให้นึกไม่ออกว่า อากาศจะหนาวเย็นได้อย่างไร หลายคนไม่ได้เตรียมเสื้อผ้าสำหรับอากาศหนาวมาเลย โชคดีที่น้อง ๆ ที่ตามมาทีหลังในวันที่ 8 ก.พ. 60 นำเสื้อและผ้าพันคอมาให้ ต้องขอขอบคุณน้องนภา น้องป้อมมณี และน้องเมตตาที่นำเสื้อผ้ามาฝากด้วยค่ะ และคุณขจีรัตน์ที่น่าขนนมเทียน ข้าวต้มมัดที่อร่อยมากจากร้านที่หัวหินมาฝาก คนเวียดนามติดใจกันมาก

เมื่อพักผ่อนชมเมืองในตอนเช้าวันที่ 6 ก.พ. 60 แล้ว หลังจากนั้นก็สนทนาธรรมทุกวัน วันละ 2 รอบ 09.00 – 11.00 น. และ 15.00 – 17.00 น. มีพระภิกษุ 3 รูป เดิม แม่ชี ที่ติดตามมาจากไซ่ง่อน และมีผู้ที่เข้าใจว่า ตนเองเป็นภิกษุณีอีก 3 คน มีผู้ฟังจากญากจางและดาลัททมาร่วมฟังจนเต็มห้องโถงของอานวิลลา แม้ว่า 3 วันแรกจะสนทนาภาษาอังกฤษอย่างเดียว แต่น้องตั๋มน้อยก็แปลเป็นภาษาเวียดนามให้พ่อแม่ญาติพี่น้องที่ไม่พูดภาษาอังกฤษฟังอยู่ด้านหลัง ขณะที่เราแปลเป็นภาษาไทยให้สหายธรรมที่อยากฟังเข้าใจด้วย เป็นบรรยากาศที่น่าประทับใจจริง ๆ ที่มีผู้คนต่างชาติ ต่างภาษา สนใจฟังความจริงที่หาฟังได้ยากยิ่งถ้าพระผู้มีพระภาคไม่ตรัสรู้และมีพระมหา

กรุณาคุณทรงแสดงไว้ มีพระอริยสงฆ์สาวกสืบทอดต่อมาถึงรุ่นเรา และพวกเรา มีท่านอาจารย์ที่เมตตากล่าวสอนแล้วสอนอีก ก็จะมีผู้ใดได้เห็นแสงสว่างเพราะได้ฟังความจริงนี้เลย

เรื่องที่สนทนาส่วนใหญ่ก็เป็นคำถามเรื่องการทำสมาธิ การสวดมนต์ แต่ท่านอาจารย์ก็ดึงมาสู่สภาพธรรมที่กำลังปรากฏเดี๋ยวนี้ อธิบายเรื่องเห็น ได้ยิน คิดนึกที่เป็นปกติในชีวิตประจำวัน ฟังบ่อย ๆ ก็รู้สึกว่ ตนเองยังไม่เคยระลึกศึกษาเห็นที่กำลังเห็นเดี๋ยวนี้เลย ฟังเป็นเรื่อง จึงคิดว่า พุดเข้าไปเข้ามา เหมือนเดิม เพราะยังไม่เข้าใจว่า พุดเข้าไปเพื่อเตือนให้ระลึก เมื่อความเข้าใจยังไม่มั่นคงพอที่จะรู้จริง ๆ ว่าเห็นเป็นธรรม ไม่ใช่ตัวตน เกิดขึ้นทำกิจเห็นแล้วก็ดับไป จึงยังเป็นเราเห็นทุกครั้งทีเห็น และยังไม่มั่นคงพอที่จะเข้าใจว่า สิ่งที่กำลังปรากฏทางตาให้เห็นก็เป็นธรรมอย่างหนึ่งที่ไม่รู้อะไรเลย เพียงปรากฏให้รู้ได้ทางตาอย่างเดียวแล้วก็ดับไป ไม่กลับมาอีก แต่เพราะการเกิดดับสืบต่ออย่างรวดเร็วจึงปรากฏเป็นนิमितให้คิดว่า เป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใด ทั้งที่จริง ๆ แล้วไม่ใช่สิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างที่เคยคิดมานั่นนานในสังสารวัฏ

วันที่ 9 ก.พ. 60 หลังจากสนทนาธรรมทั้งเช้าและบ่ายแล้ว เวลา 18.00 น ก็ทำพิธีเปิดอานวิลลาAn Villa เป็นรีสอร์ทเล็กๆ ริมแม่น้ำสายย่อยของแม่น้ำทูโบน

ประกอบด้วยบ้านพัก 4 หลัง รับรองแขกได้ 16 คน โดยเพื่อนๆ 5 คน มี Mr. Tran Van Thai สมาชิกชมรมบ้านธัมมะ มศพ. ลำดับที่ 988 เป็นผู้ขายคนเดียวและหัวหน้าทีม พร้อมด้วยภรรยา Mrs. Nguyen Thanh Tam สมาชิกลำดับที่ 983 และเพื่อนธรรมะ Ms. Nguyen Thi Minh Hang สมาชิกลำดับที่ 985 Ms. Tran Thanh Mai สมาชิกลำดับที่ 986 และ Ms. Tran Thi Hai สมาชิกลำดับที่ 990 ลงทุนร่วมกันเพื่อเป็นอาชีพที่สร้างรายได้มั่นคงและอิสระจากเจ้านาย (แต่หนีไม่พ้นจากนายใหญ่ คือ โลกะ) สามารถมีเวลาศึกษาธรรมและเดินทางไปสนทนาธรรมตามที่ต่าง ๆ ได้อย่างที่ต้องการ (ความต้องการก็ย้ายที่อยู่เรื่อย ๆ แต่ความต้องการเองไม่เคยหมดมีแต่จะเพิ่มขึ้นตราบใดที่ยังไม่รู้ความจริง) โดยเชิญท่านอาจารย์กล่าวเปิด ท่านอาจารย์พูดสั้นๆ แต่เป็นความจริงอย่างที่สุดที่พวกเราได้ฟังมาแล้วหลายร้อย หลายพันครั้ง แต่ก็ยังไม่เข้าใจ แม้จะพยายามเข้าใจก็ยังไม่เข้าใจ ท่านกล่าวว่า “ธรรมะทั้งหลายเป็นอนัตตา” ซึ่งเข้าใจเอาเองว่า ท่านอาจารย์ต้องการเตือนให้ไม่ลืมนั่นว่า ภารกิจที่ทำนี้จะเจริญรุ่งเรืองหรือไม่มันบังคับบัญชาไม่ได้ เป็นผลของกรรมที่ทำไว้แล้วและกรรมที่จะทำในปัจจุบันด้วย

ได้บันทึกเสียงการสนทนาธรรมที่แปลเป็นไทยไว้ แต่คิดว่า ไม่มีอะไรลึกซึ้งกว่าที่ท่านอาจารย์บรรยายไว้มากมายแล้ว เพราะถ้ายังไม่เข้าใจว่า ธรรมคือสิ่งที่มีจริงที่กำลังปรากฏในขณะนี้ ยังไม่เข้าใจมั่นคงว่า ทุกอย่างเป็นธรรม ไม่ใช่เรา ก็ยังไม่ระลึกตรงลักษณะของเห็น ได้ยิน คตินี้ที่กำลังปรากฏเดี๋ยวนี้ ก็ต้องฟังต่อไปจนกว่าจะเข้าใจขึ้น ไม่ว่าจะพูดเรื่องอะไร ก็ไม่พ้นจากเห็นกับสิ่งที่ปรากฏให้เห็น ได้ยินกับเสียง ได้กลิ่นกับกลิ่น ลิ้มรสกับรส รู้สิ่งที่กระทบสัมผัสกับเย็น ร้อน อ่อน แข็ง ตึง ไหว คตินี้ และเรื่องที่คุณกำลังปรากฏในขณะนี้นั่นเอง แต่ถ้ามีโอกาสได้ฟังบ่อย ๆ แล้วตั้งใจฟังด้วยดีก็จะรู้ว่า เตือนให้ระลึกถึงสิ่งที่กำลังปรากฏเดี๋ยวนี้นั่นเอง

วันที่ 14 ก.พ. 60 เป็นการสนทนาธรรมวันสุดท้าย หลังสนทนาธรรมภาคเช้ามีการอุทิศส่วนกุศลให้คุณแม่ของผู้ฟังจากดัลท์ที่เพิ่งเสียชีวิตในวันนี้เอง ทำให้คุณนีน่าได้พูดพลอบใจเพราะสามีของคุณนีน่า คือ ท่านทูตตลอดเดอเวคก็เสียชีวิตไปแล้วเมื่อหลายปีก่อน คุณนีน่าเล่าว่า ตอนนั้นท่านอาจารย์เตือนคุณนีน่าว่า No one is there. ไม่มีใครที่นั่น ทำให้คุณนีน่านึกขึ้นได้ว่า มีแต่จิต เจตสิก รูปเกิดขึ้นแต่ละขณะทำกิจแล้วดับไปเท่านั้นเอง ไม่มีใครเลยจริงๆ มีแต่ความจำและความคิดที่ทำให้มีบุคคลต่าง ๆ

ตอนใกล้จะจบการสนทนารธรรมภาคเช้า มีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาตรวจสอบการสนทนารธรรม ตามที่เราเคยพบบ่อย ๆ ในการจัดสนทนารธรรมที่เวียดนาม เพราะรัฐบาลจะเข้มงวดกับการชุมนุมทางศาสนา ต้องขออนุญาตก่อนจัด แต่สหายนรรมเวียดนามไม่ได้ขออนุญาต คงมีคนแจ้งไป ตำรวจถึงมาตรวจสอบ ตอนบ่ายจึงต้องงดการสนทนารธรรม แต่ก็มีสหายนรรมมาขอพบท่านอาจารย์ที่ห้องพักเพื่อถามปัญหาเกี่ยวกับครอบครัว ท่านอาจารย์ตอบว่า ทำดีที่สุด เหมือนอย่างที่ท่านอาจารย์ห้ามการสนทนารธรรม แต่ก็มีผู้มาสนทนากับท่านอาจารย์ถึงห้องพักจนได้

คณะผู้จัดเวียดนามจึงได้ทำพิธีปิดการสนทนาธรรมตอน 6 โมงเย็นของวันที่ 14 ก.พ. 60 ซึ่งเป็นวันวาเลนไทน์ด้วย เด็ก ๆ ลูกหลานนำช็อกโกแลตป้ายหน้ากัน สนุกสนาน พร้อมกับกล่าวขอบคุณท่านอาจารย์และคณะวิทยากรที่มาให้แสงสว่าง พร้อมกับนัดหมายสำหรับการสนทนาธรรมครั้งที่ 10 ในวันที่ 25 ส.ค. 60 – 5 ก.ย. 60 ที่ฮานอย และครั้งที่ 11 ในวันที่ 28 ธ.ค. 60 – 6 ม.ค. 61 พร้อมกับมอบเงินบุญชาธรรม ซึ่งท่านอาจารย์ก็มอบเงินทั้งหมดคืนให้ชมรมบ้านธัมมะเวียดนามเพื่อกิจกรรมเผยแผ่พระธรรมในเวียดนามต่อไป ขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกท่านที่ร่วมเดินทางในครั้งนี้ คุณพี่สุมน พี่เต๋า น้องสาวผู้ติดตามท่านอาจารย์ คุณมารศรี บุรณไทย ผู้จัด คุณเผ่าทิพย์ มอนแทนดอน คุณวรรณิแซ่ไว้ว คุณนภา จันทรางสุ ผู้ดูแลท่านอาจารย์ รศ. สงบ เชื้อทอง ช่างภาพ (จำเป็น) คุณมารศรี และคุณยุพิน สุชลธาดา ถ่ายทอดสดการสนทนาตลอดรายการ คุณวันชัย ภู่งาม ช่างภาพตัวจริง และภรรยา ท่านพลเรือโทนาคด สุธัมมสภา คุณเมตตา ชัยศรีโสภณกิจ คุณป้อมมณี มณีไพโรจน์ คุณขจีรัตน์ คุณพาณี คุณเจร่า จิราภรณ์ ศรีสมุทร ขวัญใจชาวเวียดนาม และผู้สนับสนุนจากเมืองไทยที่จัดเตรียมเสบียงและยามาให้ คุณอ้อม สวณี แสนทอง คุณวิภาดา กัลยาณมิตร คุณหมอทวีป คุณพรทิพย์ ฤกษ์จิตร คุณแก้วตา อเนกพุฒิ ผู้รับส่ง

ท่านอาจารย์ คุณสุกัญญา เพื่อนชอบ คุณเดือนฉาย คำอำนวย ทุกคนทำให้การเดินทางครั้งนี้สมบูรณ์แบบยิ่งยวดค่ะ

จบข่าว สวัสดิ์ค่ะ พลอากาศตรีหญิง กาญจนา เชื้อทอง รายงาน

